

SIHTASUTUS
ARCHIMEDES

AASTARAAMAT 2001

Väljaandja Sihtasutus Archimedes

Tallinn

Kohtu 6 III korrus,

Tallinn 10130

tel. 696 2418

fax 696 2426

arch@archimedes.ee

Tartu

Kompanii 2,

Tartu 51007

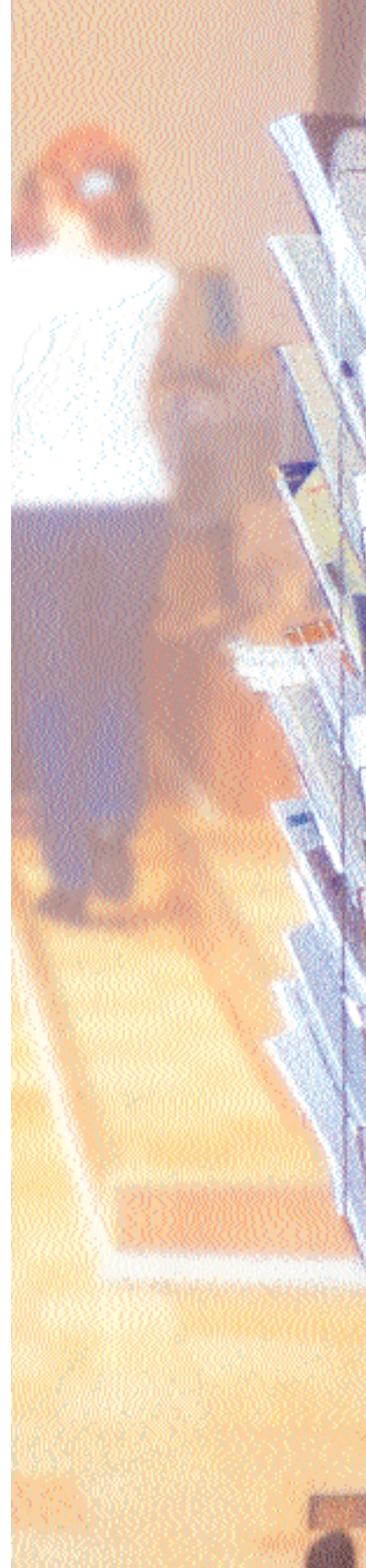
tel. (07) 300 324

fax (07) 300 336

tartu@archimedes.ee

SISUKORD

SIHTASUTUSE ARCHIMEDES 2001. AASTA TÄHTSÜNDMUSED	6
SOCRATES EESTI BÜROO	8
Koolihariduse allprogramm Comenius	8
Keeleõppe allprogramm Lingua	11
Kõrghariduse allprogramm Erasmus	11
Täiskasvanuhariduse allprogramm Grundtvig	14
Vaatluse ja uuenduse allprogramm	15
Allprogramm Minerva	16
Eesti ENIC/NARIC Keskus	17
EUROOPA NOORED EESTI BÜROO	19
Alaprogramm 1 - rahvusvahelised noorsoovahetused	19
Alaprogramm 2 - Euroopa vabatahtliku teenistuse projektid	20
Alaprogramm 3 - noorsooalgatused	21
Alaprogramm 4 - programmidevaheline koostöö	21
Alaprogramm 5 - projektid noortega tegelevatele inimestele	22
Koolitustegevus	22
Infotegevus	23
KÕRGHARIDUSE AKREDITEERIMISE KESKUS	24
Akrediteerimine	24
Teaduse evalveerimine	26
EUROOPA LIIDU INNOVATSIOONIKESKUS	27
Infotegevus	29
Trükised	30
Koostatud uurimused	31
SIHTASUTUSE ARCHIMEDES 2001. A MAJANDUSAASTA ARUANNE	32

HEA LUGEJA

Teie käes on 2002. a suvel viieaastaseks saava Sihtasutuse Archimedes esimene aastaraamat.

Sihtasutus Archimedes asutati Euroopa Liidu haridus- ja teaduskoostööprogrammide juhtimiseks 1997. a suvel. Asuti praktiliselt tühjale kohale, sest Eestis ei olnud kellelgi programmide juhtimise kogemust. Tööd alustati paralleelselt kahes linnas – Tallinnasse loodi haridus- ja noorsoo koostööprogrammide Socrates ja Euroopa Noored riiklikud bürood, lisaks ka Kõrghariduse Akrediteerimise Keskus Eesti kõrghariduse ja teaduse evalveerimiseks ning Tartus hakati tegelema Phare rahastatavate HESR ja ISE programmidega. 1999. aastal lisandusid Euroopa Liidu 5. raamprogrammi rahvuslike kontaktpunktide organisatsiooni ülesanded.

Samal aastal lõppes hariduskoostööprogrammide Socrates ja Euroopa Noored esimene põlvkond. Aastal 2000 algas hariduskoostööprogrammide uus käivitamine, ühtlasi lisandus sihtasutusele uus struktuuriüksus - Euroopa Liidu Innovatsioonikeskus, mis toimib eelkõige Euroopa Liidu teaduskoostööprogrammide kontaktpunktina, kuid menetleb ka mitmeid projekte ning Euroopa teaduse ja tehnika koostöövõrku COST.

Sihtasutust Archimedes iseloomustab eelkõige pidev muutumine. Ühed programmid ja projektid lõpevad, teised algavad. Pidevalt peab kursis olema hariduse ja teaduse uuemate suundumustega ning Euroopa partnerite tegemistega. Tänapäevaks on SA Archimedes Tartu büroo kunagised tugisambad Phare programmid HESR ja ISE juba ajalooks saanud. Ka haridusprogrammidel on alanud uus põlvkond. Käesoleva aasta lõpus tuleb 5. raamprogrammi asemele 6. ning tegemist ei ole pelgalt numbrivahetusega, vaid programmides toimuvad suured sisulised muudatused. Sihtasutuse edukas töö pole mõeldav sobiva personali ja adekvaatse rahastamiseta. Mõlemale aspektile peab sihtasutuse juhtimisel pidevalt tähelepanu osutama.

Pidevalt muutavas keskkonnas orienteerumiseks ja elementaarsegi stabiilsuse tagamiseks algatas sihtasutuse nõukogu koos juhatusega sihtasutuse strateegia koostamise. Kuigi koostamise põhiraskus lasus juhatusel, võib öelda, et strateegia valmis kollektiivse tööna. Toimus arenguesseede konkurss, mis genereeris uusi ideid, töötati läbi valdkonnapoliitika dokumendid. Strateegia tööversiooni arutati nõukogus. Dokumendi lõppversiooni kokku pannud töögrupis olid esindatud sihtasutuse kõik allüksused. Sihtasutuse 2001. aasta tegemisi punase joonena läbinud strateegia koostamine päädis aasta lõpul trükisena, mis tänaseks on edastatud tutvumiseks ja analüüsimiseks meie partneritele.

Kuid sihtasutuse töötajate peamine saavutus on osutatud teenus – rohkesti igapäevast märkamatut tööd, mille tulemusena valmivad kooliprojektid, toimub üliõpilasvahetus, hinnatakse välisriikide diplomeid, tehakse uuringuid, teaduskoostööd, koostatakse andmebaase ja palju muud, mille kohta käesolevast aastaraamatust ka lugeda saab.

Sihtasutuse Archimedes juhatus

Rait Toompere

Ülle Must

Et sihtasutuse Archimedes 2001. aasta tegemiste ülevaates paremini orienteeruda, tuletame meelde, et meie struktuuri kuulub neli üksust:

Socrates Eesti büroo

Euroopa Noored Eesti büroo

Kõrghariduse Akrediteerimise Keskus

Euroopa Liidu Innovatsioonikeskus

SIHTASUTUS ARCHIMEDES

<http://www.archimedes.ee/>

HARIDUSPROGRAMMID

SOCRATES

<http://www.socrates.ee/>

COMENIUS

ERASMUS

LINGUA

GRUNDTVIG

VAATLUS JA UUENDUS

MINERVA

ENIC/NARIC

Euroopa Noored

<http://euroopa.noored.ee/>

Kõrghariduse Akrediteerimise Keskus

<http://www.ekak.archimedes.ee/>

TEADUSPROGRAMMID

EL Innovatsioonikeskus

EL raamprogrammi
Eesti kontaktpunkt

<http://www.irc.ee/>

Eesti teadus-
arendustegevuse
infosüsteem

<http://www.eris.ee/>

COST Eesti kontaktpunkt

<http://www.irc.ee/cost.htm>

Projektid

SIHTASUTUSE ARCHIMEDES TÄHTSÜNDMUSED

16.-17. veebruaril osales SA Archimedes Tartus Intellektika messil, kus koostöös Tehnoloogiaagentuuriga viidi läbi seminar "Koostöövõrgustikud Eesti edumeelsetele".

6. aprillil toimus Tallinnas Eesti ENIC/NARIC Keskuse 2. aastakonverents teemal "Kõrghariduse harmoniseerumine ja transnatsionaliseerumine: liikuvus, kvaliteet ja tunnustamine". Konverentsil osalesid Eesti kõrgkoolide, Haridusministeeriumi, ministeeriumide personalibüroode, rahvusvaheliste hariduskoostööprogrammide, infokeskuste esindajad ja väliseksperdid

20.-22. aprillil toimus Jūrmalas rahvusvaheline seminar "Baltic States RTD Community in EU 5th Framework Programme", mille kaasorganiseerija oli Innovatsioonikeskus. Eesti delegatsioon koosnes kõigi peamiste teadus- ja arendusasutuste esindajatest. Seminarist võttis kokku osa 125 teadlast ja ettevõtjat.

4. juunil toimus Tallinnas Euroopa Noored Eesti büroo eestvedamisel programmi Euroopa Noored aastakonverents, mille eesmärgiks oli tutvustada 2000. a aastaraamatut ja programmi tulemusi. Kohale olid kutsutud programmi kasutajad, kelleks on noorsootöötajad ja erinevad noorsooasutused üle Eesti.

Septembris korraldas Socrates Eesti büroo koostöös Tartu Ülikooli ja Tallinna Pedagoogikaülikooliga esmakordselt eesti keele intensiivkursused (Intensive Language Preparation Courses) välisüliõpilastele, et aidata kaasa nende õpingute kvaliteedi paranemisele ning Eestis kohanemisele. Neid kursusi võivad allprogrammi Erasmus raames korraldada kõrgkoolid, mille asukohamaa keel on üks Euroopa vähem kasutatud ja vähem õpitavatest keeltest.

14.-16. septembril toimus Riias rahvusvaheline konverents, kontaktüritus ja näitus "Baltic Dynamics 2001", mille korraldamises osales Innovatsioonikeskus. Üritusest võttis osa 300 ettevõtjat ja teadlast 24 riigist.

27.-30. septembril toimus Tallinnas Socrates Eesti büroo eestvedamisel Comeniuse riiklike büroode 5. aastakonverents. Kutsutud olid esindajad kõikidest Comeniuse riiklikest büroodest ja Euroopa Komisjonist. Konverents oli pigem mitteametlik ja sisuka kultuuriprogrammiga.

19. oktoobril sai SA Archimedes haridusministrilt volitused töötada Euroopa teaduse ja tehnika koostöövõrgu COST Eesti kontaktpunktina. Aasta lõpuks oli kuus Eesti uurimisgruppi ametlikult lülitunud COSTi erinevatesse projektidesse.

30. oktoobril kinnitas Haridusministeerium Eesti osalemise Euroopa tunnuskirja (European Label) programmis ja nimetas selle programmi koordinaatoriks Eestis Socrates Eesti büroo. Euroopa keeleprojekti tunnuskirja antakse välja eesmärgiga tõsta huvi ja motivatsiooni keeleõppe vastu ja toetada keeleõppe valdkonna uuenduslikke projekte üle Euroopa.

1. novembril toimus Tartus rahvusvaheline konverents "Taastuvate energiaallikate uurimine ja kasutamine", mille üks organiseerijaid oli Innovatsioonikeskus (OPET projekt).

6. novembril toimus Narva Kolled , is nn Archimedese päev. Sellel aasta kõige mahukamal ja kogu sihtasutust hõlmaval infopäeval kajastusid kõik sihtasutuse tegevusvaldkonnad ning toimusid seminarid kolmes seksioonis.

24.-28. novembril tähistati kogu Euroopas esmakordselt programmi Comenius nädalat, mille raames toimusid mitmed üritused ka Eesti koolides. Meeldejäävaim üritus oli 27. novembril kell 12, kui kõikides programmis Comenius osalevate riikide koolides, sealhulgas ka Eestis, lennutati üheaegselt õhku soovisedelitega õhupallid, et propageerida ühtse Euroopa ideed. Comenius-nädala ürituste jätkuna toimus 17. detsembril Socrates Eesti büroos üritus, kus jagati Comenius-projekti edukalt lõpetanud Eesti koolide esindajatele tänumeened tehtud tubli töö eest.

30. novembril toimus programmi Euroopa Noored suurüritus - Euroopa Noored Eesti büroo korraldatud üle-eestiline infopäev Tallinna Vene Kultuurikeskuses. Üritust külastas 1100 noort üle Eesti.

11. detsembril, tunnetades Majandusministeeriumi agentuuride suurt rolli oma koostööpartneritena, algatas Innovatsioonikeskus oma tegevuse planeerimise kooskõlastamiseks Haridusministeeriumi ja Majandusministeeriumi kohtumise kantserite tasemel. Kohtumisel osalesid ka teiste Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni tugistruktuuride esindajad.

28. detsembril kuulutati haridusministri käskkirjaga ametlikult välja Eesti esimene noorte teadlaste teadustööde riiklik konkurss. SA Archimedes on konkursi peakorraldaja.

SOCRATES EESTI BÜROO

Haridus ja kultuur

Socrates

Hea meel on kokku võtta, et Eesti haridusinstituutsioonid on Euroopa Liidu hariduskoostööprogrammi Socrates võimaluste kasutamisel olnud väga aktiivsed. Igal aastal esitab üle 10% Eesti koolidest allprogrammi Comenius raames taotluse projektile toetuse saamiseks. Üliõpilaste huvi allprogrammi Erasmus vastu on sedavõrd suur, et võib kindlalt väita: Eestile eraldatavad detsentraliseeritud vahendid on ebapiisavad. Samas võib järeldada, et büroo infotegevus on hästi sihtgrupini jõudnud.

KOOLIHARIDUSE ALLPROGRAMM COMENIUS

1. märts 2001 oli esimene taotluste esitamise tähtaeg pärast üleminekuperioodi programmi Socrates uude faasi. 2001. aastal oli jooksva aasta eelarvest vaja rahastada kolme aastakäigu projekte.

Taotlusringi tulemused arvudes olid järgmised:

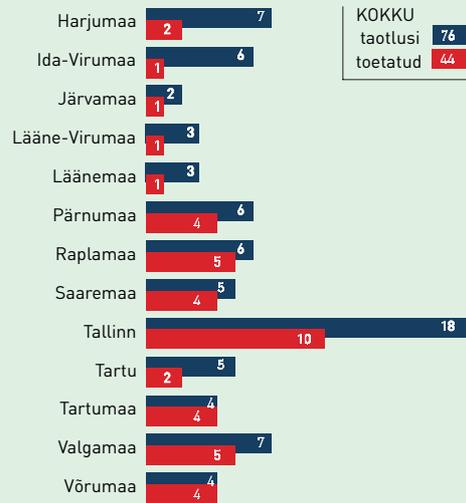
Koolide koostööprojektid

Kolmanda aasta jätkuprojekte esitati kokku 13, teise aasta jätkuprojekte 26. Uusi projekte laekus 37, neist 4 olid keeleõppe ja 5 kooliarendusprojektid. Kokku oli projekte 76, mis ületas programmi eelarve enam kui viiekordselt. Arvestades seda, et nii Euroopa Komisjon kui ka meie kooliharidusnõukogu peab prioriteetseks jätkuprojektide rahastamist, toetati 12 kolmanda aasta projekti ja 21 teise aasta projekti.

Uutest projektidest toetati 8 õppekasvatustöö arendusprojekti, 1 keeleõppeprojekti ja 1 kooliarendusprojekti, kokku 10 projekti.

Rahvusvaheliste konsultatsioonide tulemusena toetati 43 Eesti kooli osalemist koostööprojektides. Koolidele eraldatud toetus jaotus maakonniti järgmiselt:

2001 AASTAL KOOLIDELE ERALDATUD TOETUSED

Kokkuvõtteks võib taotlusringi kohta öelda järgmist:

- projektide tase on pidevalt tõusnud ja hea projekt ei ole enam erand;
- koolide aktiivsus on järsult tõusnud;
- võõrkeeleõpetaja koormus projekti koordineerijana väheneb;
- palju on nn riskiprojekte: osaleb ainult 3 riiki, puudub geograafiline mitmekesisus;
- puudub kooskõla seatud eesmärkide ja planeeritud tegevuste vahel;
- esineb raskusi projektitüübi määratlemisel.

Individaalsed täiendkoolitustaotlused

Võõrkeeleõpetajate täiendkoolituses osalemiseks laekus 10 taotlust, toetus eraldati 9 õpetajale. Haridustöötajate koolituskursustel osalemiseks laekus 3 taotlust, toetati kõiki kolme. Praktikanti-võõrkeeleõpetajat ELi liikmesriigist soovis 5 Eesti kooli; praktikante leiti 3 (Kuressaare Ametikool - Prantsusmaalt; Türi Majandusgümnaasium - Hollandist, Merivälja Põhikool - Itaaliast). Eesti kõrgkoolidest praktikale minna soovinud üliõpilasi oli 14, praktikakohad keskmiselt 4,5 kuuks leidsime kolmele tudengile (Soome, Hispaaniasse, Prantsusmaale).

Kokkuvõtteks:

- individuaalsete täiendkoolitustaotluste tase langeb;
- võrreldes eelmiste taotlusringidega, väheneb soovijate arv;
- keeleõpetajat-praktikanti soovivate koolide arv kasvab;
- praktikale minna soovijad on sageli magistrandid;
- üliõpilasi takistab töökoha kaotamise kartus.

Projekti ettevalmistavad lähetused

Ettevalmistavat lähetust taotles 13 õpetajat/koolijuhti, toetati kõiki.

Tsentraliseeritud projektid

Esimese, teise ja kolmanda aasta projekte, kus Eesti kõrgkoolid ja teised kooliharidusega seotud asutused/organisatsioonid osalevad partneritena, esitati Euroopa Komisjonile kokku 9, neist toetati 4 uut ja 1 jätkuprojekti.

Comenius koostöövõrkude raames esitati Euroopa Komisjonile 2 taotlust, kus Eesti kõrgkoolid osalesid partneritena. Heaks kiideti European Collaborative Learning Network (ECOLE-Network), kus Eestit esindab Tartu Ülikool.

2001. aastal külastati projektide seire käigus 15 Eesti kooli, nendest finantsaudit teostati 4 koolis.

ÜRITUSED

September 2001 - programmi Comenius riiklike büroode aastakonverents Tallinnas.

November 2001 - Eesti koolide Comenius-projektide koordinaatorite õppepäev Tartus ja praktikale suunduvate üliõpilaste-võõrkeeleõpetajate infopäev Tallinnas.

Oktoober-detsember 2001 - Comenius-nädala ettevalmistamine ja tähistamine projektis osalevates koolides; Eesti delegatsiooni osalemine Brüsselis Comenius-nädala üritusel; meene üleandmine Comenius-projekti lõpetanud koolidele.

TRÜKISED JA MEENED

- Programmi Comenius käsiraamat koolidele.
- Programmi Comenius kalender-poster.
- Meene (klaasikunstnik Eeva Käsper-Lennuki valmistatud klaasvorm) projekti lõpetanud koolidele.

KEELEÕPPE ALLPROGRAMM LINGUA

Keeleõpetamise ja -õppimise propageerimise allprogramm Lingua loodi praegusel kujul alles 2000. aastal, seetõttu ei ole see veel suurt hoogu sisse saanud. 2001. aastal kiitis Euroopa Komisjon heaks kaks uut Eesti institutsiooni osalusega projekti. Lisaks esitati 2001. aastal 8 eeltaotlust, neist kahes taotleb Eesti projekti koordineerimist.

KÕRGHARIDUSE ALLPROGRAMM ERASMUS

Kui Eesti kõrgkoolide osalemist programmis Erasmus on varasematel aastatel iseloomustanud hüppeline kvantitatiivne kasv, siis 2001. aastat võib pidada stabiliseerumise ning kvaliteedi paranemise aastaks. Põhjuseks on eelkõige eelarve võimaluste ammendumine, mis omakorda sunnib otsima võimalusi, kuidas olemasolevate vahendite juures võimalikult head tulemust saavutada.

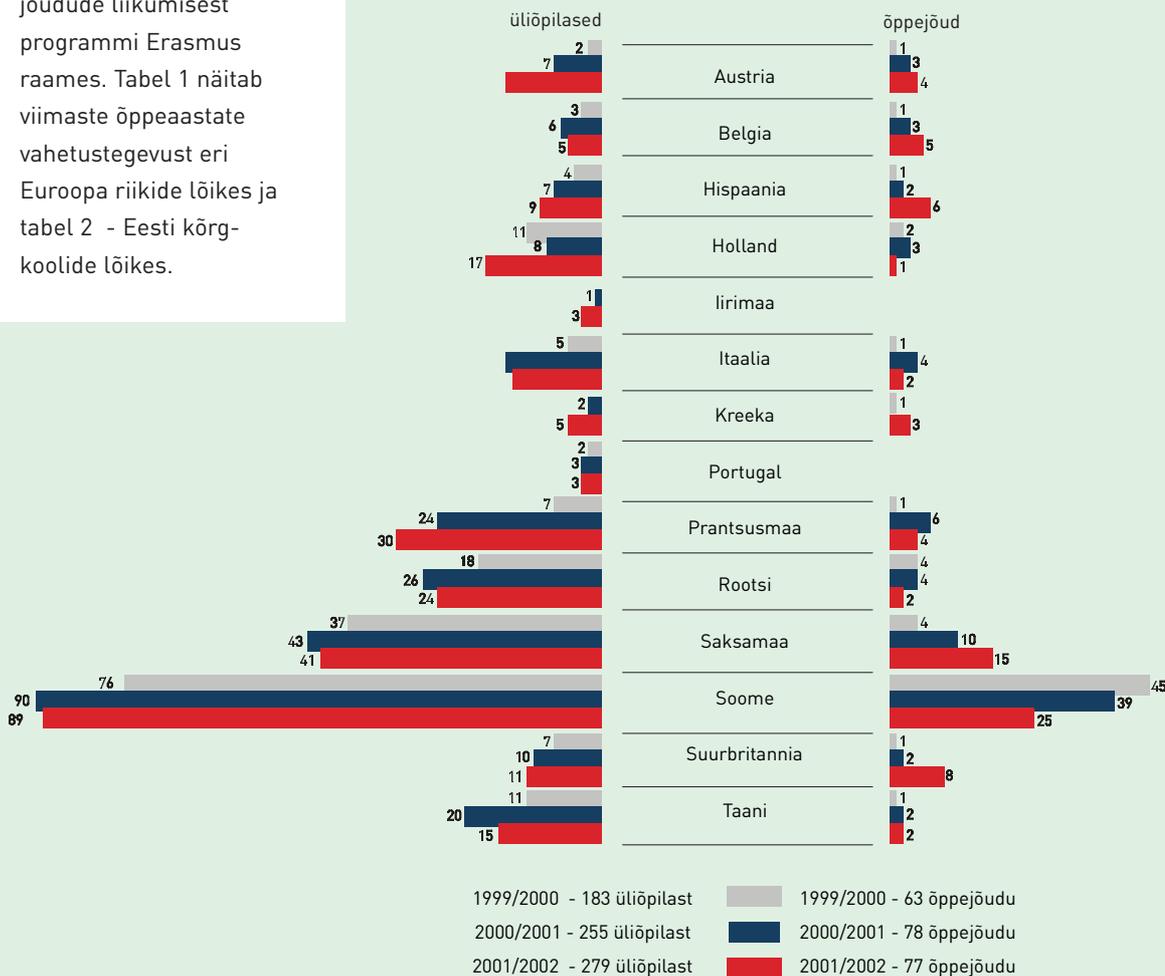
Socrates Eesti büroo seadis 2001. aastal oma kõrgharidusalases tegevuses järgmised sihid:

- parandada vahetustegevuse kvaliteeti (keeleõpe, tunnustamine, teenused, nõustamine, üliõpilaste õigused ja võrdsed võimalused);
- tasakaalustada vahetustegevust, mõjutada kõrgkoole otsima kontakte ka väljaspool traditsioonilisi partnerriike ning investeerima välisüliõpilastele atraktiivsemate õppeprogrammide väljatöötamisse;
- arendada välja protseduurireeglid kogu vahetustegevuse detsentraliseerimiseks;
- selgitada välja Bologna protsessi ning Eesti kõrgharidusreformi mõjud programmi Erasmus vahetustegevusele, algatada diskussioon võimalikest muudatustest programmi menetlemisel;
- leida täiendavaid võimalusi vahetustegevuse finantseerimiseks.

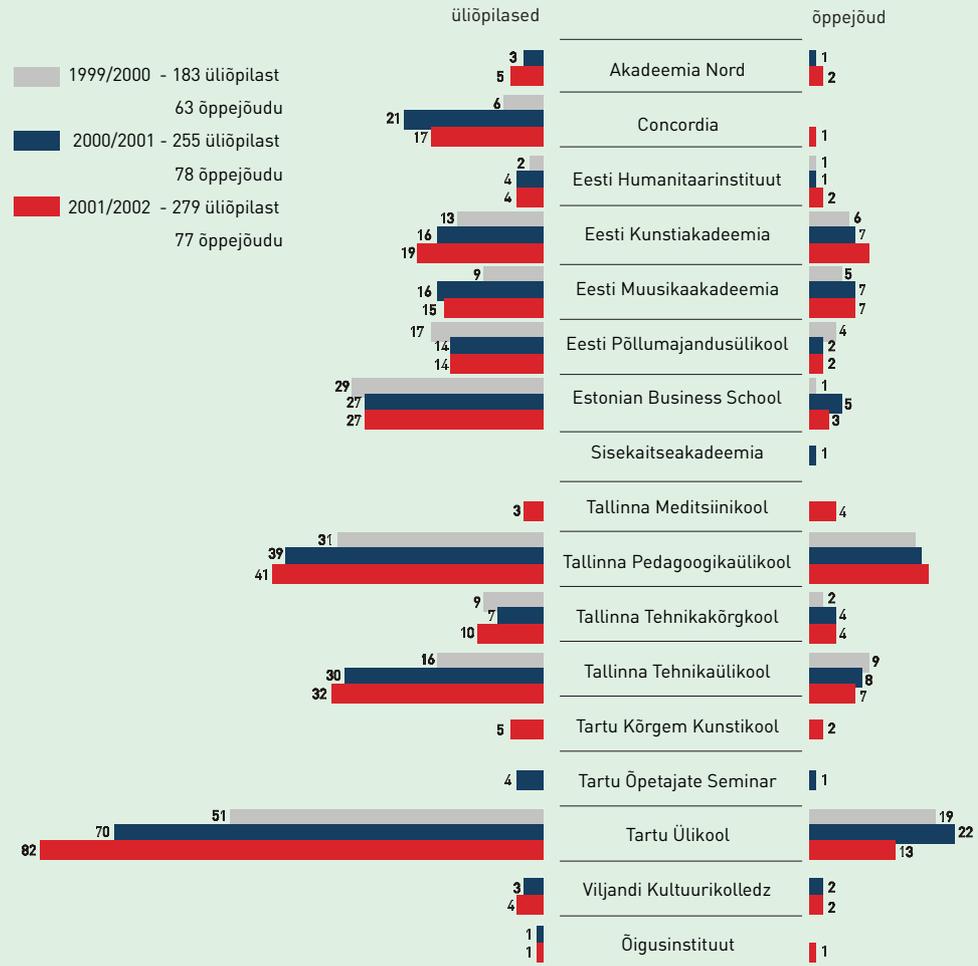
Kõrgkoolide motiveerimiseks ka kaugemate riikidega vahetustegevust arendama ning oma tegevusele tõelise Euroopa dimensiooni andmiseks oleme kõrgkoolide rahastamisel kasutanud positiivset diskrimineerimist. Täna võibki näha, et üha rohkem üliõpilasi eelistab oma välisõpingute paigana Soome asemel mittetraditsioonilisi partnerriike (Prantsusmaa, Austria, Itaalia jt).

Järgnevad tabelid annavad ettekujutuse nii üliõpilaste kui ka õppejõudude liikumisest programmi Erasmus raames. Tabel 1 näitab viimaste õppeaastate vahetustegevust eri Euroopa riikide lõikes ja tabel 2 - Eesti kõrgkoolide lõikes.

ÜLIÕPILASTE JA ÕPPEJÕUDUDE LIIKUMINE EUROOPA RIIKIDE LÕIKES

ÜLIÕPILASTE JA ÕPPEJÕUDUDE LIIKUMINE EESTI KÕRGGKOOIIDE RAAMES

Kasvutrendi näitab ka Eestisse õppima asuvate vahetusüliõpilaste arv. Välisüliõpilaste õpingute kvaliteedi parandamiseks ning nende Eestis kohanemisele kaasa aitamiseks korraldas Socrates Eesti büroo programmi Erasmus raames ning koostöös kõrgkoolidega esmakordselt eesti keele intensiivkursused. Lisaks elementaarsele keeleoskusele andsid kursused välisüliõpilastele võimaluse tutvuda teistes koolides õppivate tudengitega ning tekitasid teatava korporatiivse ühtekuuluvustunde, mida erinevatesse koolidesse sattunud üliõpilased vajavad.

TÄISKASVANUHARIDUSE ALLPROGRAMM GRUNDTVIG

Programmi Socrates II faasi algusega 2000. aastal käivitus ka allprogramm Grundtvig. Programmi uuenduseks on Grundtvigi detsentraliseeritud allprogrammid, mis algasid 2001. aastal.

Grundtvig 2 haridusalgatuste raames laekus Socrates Eesti büroole 12 projektitoetuse taotlust. Kõik taotluse esitanud organisatsioonid osalesid rahvusvahelises koostööprojektis partnerina. Taotletud toetuste kogusumma ületas allprogrammi eelarve ligikaudu kuuekordselt. Et ka reservi paigutatud projektid olid tugevad, taotles Socrates Eesti büroo Euroopa Komisjonilt lisaelarvet, mis võimaldas allprogrammi esimesel tegevusaastal toetada viie Eesti partneri osalemist täiskasvanuhariduse alastes koostööprojektides.

2001. a taotlusvooru saavutamiseks tuleb pidada täiskasvanuharidusega seotud organisatsioonide, projektide teemade ja sihtgruppide laia esindatust. Taotlusi esitasid nii formaalse kui ka mitteformaalse haridussektori organisatsioonid erinevatest Eesti maakondadest, neist 3 sotsiaal-majanduslikult vähem privilegieeritud Ida-Virumaalt. Projektide teemad hõlmasid elukestva õppe meetodite arendamist, erineva vanuse, sotsiaalse tausta ja haridustasemega täiskasvanud õppijate nõustamise, õppimisvõimaluste ja võimete edendamist ning ka info- ja kommunikatsioonitehnoloogia rakendamist nende eesmärkide saavutamiseks.

Tulenevalt erandlikust lisaelarvest programmi Grundtvig haridusalgatustele vähenes täiskasvanuhariduse personali koolituse individuaaltoetuste eelarve Grundtvig 3 raames. Laekus 2 taotlust, millest mõlemad rahuldati osaliselt.

VAATLUSE JA UUENDUSE ALLPROGRAMM

ARION - ÕPPELÄHETUSED HARIDUSOTSUSTE TEGIJATELE

2001. a 1. mai tähtjaks laekus Socrates Eesti büroole programmi Arion raames 21 õppelähetuse stipendiumi taotlust. Taotlusi tuli seitsme maakonna haridustöötajatelt, suurem osa Tallinnast ning Tartu ja Viljandi maakonnast. Kooliharidusprogrammide nõukogu tegi valiku haridustöötajate hulgast, kelle tööülesandeks oli juhtimine, hindamine, koolitus või nõustamine - asutuste juhid, inspektorid, haridusnõunikud, kohaliku, piirkondliku või riikliku tasandi halduspersonal, õpetajate koolitajad.

Kooliharidusprogrammide nõukogu otsustas Eesti piiratud eelarvet arvestades eraldada stipendium neljale kandidaadile ning jätta üks reservi. Stipendiaatide esimeseks valikuks osutusid õppelähetused Norrasse, Soome, Hollandisse ja Saksamaale 2002. a kevadel.

1.-5. oktoobril 2001. a organiseeris Tallinna Haridusamet programmi Arion raames õppelähetuse teemal "Avaramate õpivõimaluste loomine õpikeskkonna ja regionaalse õppekava arenduse kaudu". Osalesid Suurbritannia ja Itaalia koolijuhid ning Haridusministeeriumi ametnik Sloveeniast. Külastati erineva tasandi õppeasutusi Tallinnas. Socrates Eesti büroo osales õppevisiidi korralduses nõustajana.

EURYDICE - HARIDUSALANE INFOVÕRK

Programmi Socrates alla kuuluva ja Haridusministeeriumi juures tegutseva haridusalase infovõrgu Eurydice Eesti üksus osales 2001. a võrgustiku kõigi töövaldkondade tegevustes: haridussüsteemidest ja -poliitikatest info kogumises ja vahetamises, andmebaaside ja võrdlevate uuringute, analüüside, ülevaadete koostamises ning indikaatorite väljatöötamises. Alljärgnevalt peamistest tegevustest ja tulemustest konkreetsemalt.

Oluliste hariduspoliitiliste teemade võrdlevad ülevaadet (Key Topics)

Kõikide riikide Eurydice üksused osalesid õpetajaid puudutava kaheosalise võrdleva ülevaate koostamises (*Key Topics - Volume 3 on Teachers*). Esimeses osas käsitletakse õpetajate põhikoolituse ja tööleasumisega seotut, teises osas õpetajate nõudluse ja pakkumise vahekorda ning meetmeid selle tasakaalustamiseks. Riiklikud üksused koostasid kaks ekspertülevaadet ning vastasid küsimustikele. Võrdlev ülevaade ilmub trükituna 2002. aastal.

Võrdlusandmeid sisaldavad väljaanded

Eurydice Eesti üksus koostas ja edastas Eestit puudutava teabe järgmiste väljaannete või võrdluste tarbeks:

- Seletussõnastik, III osa: õpetajad (*GLOSSARY - Volume 3 on Teachers*);
- Ülevaade IKTst (*Survey on ICT*);
- Ülevaade kohustusliku hariduse rahastamisest (*Eurydice Focus on Funding*).

Haridusindikaatoritega seotud töö

Koostati ja edastati andmed järgmiste väljaannete tarbeks:

- Haridusindikaatorid 2002 (*Key Data 2002*).
- Ülevaade eriharidusest (*Key Data Extract on Special Education*).
- Ülevaade IKTst (*Key Data Extract on ICT*).

Andmebaaside täiendamine ja täpsustamine

Perioodiliselt uuendatakse haridussüsteemide ülevaateid, mis on kõikide riikide kohta kättesaadavad Eurydice koduleheküljel <http://www.eurydice.org>

- Haridussüsteemi lühiülevaade (*Summary Fiches on Education Systems*);
- ELi riikide haridussüsteemide struktuuride ülevaade (*Study on the Structures of the Education and Initial Training Systems in the European Union*);
- Haridussüsteemi üksikasjalik ülevaade (*National Dossiers for Eurybase*).

ALLPROGRAMM MINERVA

2001. aasta oli avatud ja kaugõppe edendamiseks ning haridusalase info- ja sidetehnoloogia arendamiseks loodud allprogrammi Minerva kontekstis Eesti jaoks erakordne, kuna toetuse sai esimene Eesti osalusega projekt, kus Eesti on lisaks veel ka koordineerija rollis. Tartu Ülikooli ja mitme Euroopa riigi partnerorganisatsiooni koostöös teostatava kaheaastase projekti eesmärgiks on arendada ülemaailmse keskkonnaalase võrgustiku GLOBE õpetajate koostööd ning propageerida e-õpet teaduses ja keskkonnahariduses.

EESTI ENIC/NARIC KESKUS

2001. a esitati Socrates Eesti büroo struktuuriüksusele Eesti ENIC/NARIC Keskus hindamiseks ja välisriigi kvalifikatsioonile vastava Eesti kvalifikatsiooni määramiseks 28 välisriigi 299 haridusdokumenti. Enamik neist olid kõrgharidust tõendavad haridusdokumendid. Hindamise taotleja eesmärgiks oli enamasti õpingute alustamine või jätkamine Eesti kõrgkoolis või ametikohale kandideerimine.

Kõige märkimisväärsem üritus, mille Eesti ENIC/NARIC Keskus 2001. a korraldas, oli keskuse 2. aastakonverents teemal "Kõrghariduse harmoniseerumine ja transnatsionaliseerumine: liikuvus, kvaliteet ja tunnustamine". Konverentsi eesmärk oli jagada informatsiooni ja kogemusi välisriikide haridusdokumentide akadeemilisest ja kutsealasest tunnustamisest Eestis ning välisriikides, selgitada Bologna deklaratsiooni põhiseisukohti, tutvustada protsessis osalevate riikide kogemusi ning rõhutada eri riikide kõrgharidusastmete võrreldavaks muutmise olulisust.

Bologna protsessiga seotud tegevustest osales keskus 2001. a Bologna deklaratsiooni rakendamise töörühma ja kõrgharidusstandardi komisjoni töös ning tegi ettepanekuid ülikooliseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seaduse eelnõule. Osaleti ka mitme Bologna protsessiga seotud seminari, konverentsi ja ümarlaua korraldamises ning tutvustati ajakirjanduses, Eesti ENIC listis ja Internetis Bologna deklaratsiooni sisu ning Euroopa riikide kvalifikatsioonide ja kõrgharidusastmete süsteeme.

2001. a mais sõlmisid SA Archimedes ja CV-online koostöölepingu, mille kohaselt vastab Eesti ENIC/NARIC Keskus vajadusel CV-online foorumis diplomite tunnustamisega seotud küsimustele.

2001. a kutsuti Eesti ENIC/NARIC Keskus osalema ka Hansapanga toote "magistrilaen" komisjoni töös. Keskus analüüsis selles projektis õppeasutust, tema legaalsust ja tunnustatust koduriigis ning omistatava kvalifikatsiooni vastavust Eesti magistrikraadile. Keskus andis ka täpsemat informatsiooni õppekava ja selle eesmärkide kohta.

Eesti ENIC/NARIC Keskus osales 2001. a ka järgmiste olulisemate rahvusvaheliste andmebaaside Eesti kõrgharidust käsitlevate peatükkide koostamises:

- organisatsiooni International Association of Universities haridussüsteemide andmebaas;
- Euroopa kutseharidusnõustajate teatmik European Handbook for Guidance Counsellors;
- välisriikide haridussüsteeme kirjeldav ja kvalifikatsioone võrdlev ECCTIS 2000 andmebaas International Comparisons.

Lisaks osales Eesti ENIC/NARIC Keskus 2001. aastal järgmiste rahvusvaheliste organisatsioonide ja programmide töös:

- Euroopa Nõukogu ja UNESCO koostöövõrgu ENIC Büroo;
- valitsustevaheline Lissaboni Konventsioonikomitee;
- Euroopa Rahvusvahelise Hariduse Assotsiatsioon (EAIE).

EUROOPA NOORED EESTI BÜROO

Eestis juba viiendat tegevusaastat alustanud programm Euroopa Noored on omandamas üha kesksemat rolli Eesti ja Euroopa noorte koostöös. Programmis osalevate noorte arv on aasta aastalt kasvanud, see näitab värvikalt, et Eesti noored on üle-euroopalises koostöös motiveeritud ja aktiivsed partnerid.

ALAPROGRAMM 1

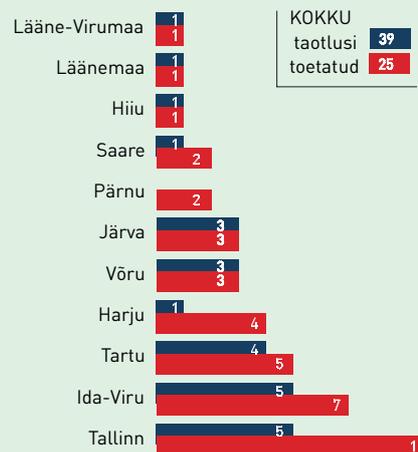
RAHVUSVAHELISED NOORSOOVAHETUSED

Rahvusvaheliseks noorsoovahetuseks esitati 2001. aastal 39 projekti, neist toetati 25. Esindatud oli ca 2/3 maakondadest. Uued projekti esitanud maakonnad olid Järvamaa ja Läänemaa.

25 toetatud projektist olid 18 kahepoolsed, 5 kolmepoolsed ja 2 mitmepoolsed, st nelja või enama partneriga noorsoovahetus. Võrreldes aastaga 2000 on tõusnud kahepoolsete projektide arv ja vastavalt langenud kolme-, nelja- või enamapoolsete noorsoovahetuste arv.

Nii nagu 1999. ja 2000. aastal olid ka aastal 2001 kõige populaarsemad rahvusvaheliste noorsoovahetuste teemad kunst ja kultuur, noorte vaba aja veetmise võimalused, noorsooinfo. Päevakohaste ja uuenduslike teemadena väärivad märkimist multikultuursus (seda nii Eesti kui ka Euroopa kontekstis) ja narkootikumide vastane võitlus.

2001 AASTAL TOETUSI TAOTLENUD JA TOETATUD PROJEKTID

ALAPROGRAMM 2

EUROOPA VABATAHTLIKU TEENISTUSE PROJEKTID

Vabatahtliku teenistuse projekte esitati 2001. a 55, neist rahastati 44 ja teostus 40. 29 projekti oli seotud Eesti noortega, kes asusid vabatahtlikku teenistusse mõnes Euroopa Liidu liikmesriigis (tänapäevaks on ainukeseks n.ö katmata riigiks Soome). Samuti olid 11 Euroopa Liidu noort vabatahtlikus teenistuses erinevates Eesti mittetulundusühingutes (noorsootöö, sotsiaaltöö ja keskkonnakaitse valdkonnas).

2001. aastal toetatud projektid on kaasa toonud vabatahtlike keskmise vanuse noorenemise. Nii nagu aasta varem oli ka aastal 2001 valdav enamus projektides osalevatest vabatahtlikest naissoost (üle 70 %). Euroopa Komisjonis aktsepteeritud vastuvõtivate organisatsioonide osas aasta 2001 palju uudsust kaasa ei toonud, sest kinnitust taotlesid pigem need organisatsioonid, kes olid omandanud vabatahtlike vastuvõtmise kogemused Euroopa vabatahtliku teenistuse tsentraliseeritud projektides osaledes.

Üllatav oli katkestatud ja tühistatud projektide suur osakaal aastal 2001 rahastatud projektidest, mis räägib selgelt projektide nõrgast ettevalmistamisest. Siin ootaks oma vastutuse suuremat teadvustamist kõikidelt projekti osapooltelt (saatev organisatsioon, vastuvõttev organisatsioon, vabatahtlik). Positiivne on aga see, et huvi programmi võimaluste vastu nii vabatahtlike kui ka võimalike vastuvõtivate organisatsioonide seas Eestis pidevalt kasvab.

Euroopa vabatahtliku teenistuse projektide laienemine Eestile on hea võimalus vabatahtliku tegevuse kui Euroopas pikka aega tuntud ning tunnustatud mõtteviisi levikuks erinevatesse Eesti noorsootöö valdkondadesse.

ALAPROGRAMM 3

NOORSOOALGATUSED

Noorsooalgatuse projekte esitati 2001. a 20, neist toetati 7. Positiivse tendentsina väärivad esiletõstmist asjaolu, et 7-st toetatud projektist 5 teostajad on mitteformaalsed noortegrupid. Võttes arvesse antud alaprogrammi eesmärke ja sisu (noorte omaalgatusel põhinevad pikaajalised projektid, millel on oluline roll kohaliku elu arendamises), on see Eesti noorsootöö kontekstis tähelepanuväärne nähtus.

Samas on siin 2001. a enam kui eelmistel aastatel ja/või teistes alaprogrammides märgata tendentsi, et projektitöös aktiivsed organisatsioonid esitavad taotlusi, ilma et nad eelnevalt põhjalikult programmi tingimustega tutvuksid ja konsulteeriks, kas projekti idee neile tingimustele vastab. Sellest tulenevalt ei rahastatud alaprogrammi 3 raames üsna mitmeid korduvate taotlejate esitatud projekte.

Hea meel on tõdeda, et toetatud projektid on uuenduslikud ning aktuaalsed oma temaatika poolest, käsitledes vabatahtliku tegevuse väärtusi ja võimalusi, hip-hop kultuuri, noore enda rolli valikute tegemisel jm. Senisest enam võib projektides täheldada ka kohalike omavalitsuste toetust ressursside eraldamise ja/või tegevuseks tingimuste võimaldamise näol.

Noorsooalgatusprojektidega seoses tuleks rõhutada sedagi, et aastal 2001 toimus esmakordselt projek-tijuhtimiskoolitus noorsooalgatusprojekte ettevalmistavatele noortegruppidele. Ehkki koolituse tagasiside esitatud projektide näol on seni suhteliselt tagasihoidlik, aitab seda tüüpi koolituste traditsiooniks muutmine pikas perspektiivis kindlasti projektide kvaliteeti tõsta.

Aasta 2001 andis Euroopa Noored Eesti büroole ka esimese tulevikukapitali projekti, mille esitas Eestis vabatahtlikku teenistust pidav Hispaania noor. Projekti sisuks on Hispaania kultuurikeskuse loomine Eestisse ning selle algus on planeeritud 2002. aasta veebruaril.

ALAPROGRAMM 4

PROGRAMMIDEVAHELINE KOOSTÖÖ

Selle Euroopa Liidu noorsootöö, hariduse ja kutsehariduse alaste koostööprogrammide ühistegevust soodustava alaprogrammi raames ei ole Eestist seni ühtegi projektitaotlust esitatud, seetõttu ei ole siinkohal välja tuua ka 2001. aasta tulemusi.

ALAPROGRAMM 5

PROJEKTID NOORTEGA TÖÖTAVATELE INIMESTELE

Alaprogrammi 5.1 kui toetavate tegevuste peamine eesmärk on pakkuda alaprogrammide 1, 2 ja 3 raames elluviidavate projektide parema ettevalmistamise võimalusi ettevalmistavate visiitide, partnerluskohtumiste, koolituste, seminaride, praktikaperioodi jpm näol. Kuigi tegevusi on tublisti juurde tulnud, tundub siiski, et alaprogrammi 5.1 võimalusi ei kasutata Eestis piisavalt. Selle põhjused peituvad kindlasti nii organisatsioonide varasemate analoogsete kogemuste kui ka seda laadi projektide algatamise julguse puudumises. Eesti organisatsioonid on kompetentsi arendavate tegevuste ja tulevikule orienteeritud pikaajalise koostöö raames pigem harjunud mitmesugustel üritustel osalema kui neid ise algatama. Samuti on Eesti organisatsioonidele olnud suureks väljakutseks projektide piisava rahastuse tagamine.

2001. aastal toetati kõiki alaprogrammi 5.1 raames esitatud 6 projekti, millest 4 olid tööpraktika projektid, mis võimaldasid Tallinna Avatud Noortekeskuste töötajatel omandada kogemusi Helsingi noortekeskustes. Ülejäänud kaks projekti toetasid partnerite omavahelist ettevalmistavat kohtumist, mille käigus arutati projektiga seonduvaid sisulisi ja praktilisi küsimusi.

KOOLITUSTEGEVUS

Pikemas perspektiivis püüab programm Euroopa Noored noorsootööd arendada rahvusvahelise koostöö kaudu, seetõttu pööratakse programmis olulist tähelepanu noorte ja noorsootöötajate koolitusele.

Analüüsid 2001. aasta koolitustegevust, võib täheldada järgmisi trende:

- selgelt on kasvanud projektide arv, millele on tuge andnud õppeviisid ja koolitused;
- rahvusvahelistele koolitustele kandideerivate inimeste ring on piiratud eelkõige noorsootöötajate ebapiisava keeleoskuse tõttu;
- projektide kvaliteedi tagamisega seoses on teravalt esile kerkinud koolitajate koolitamise probleem; koolitajatena tuleks kaasata kompetentseid koolitajaid mitteformaalse hariduse valdkonnast.

INFOTEGEVUS

Aasta 2001 tõi rohkelt tagasisidet selle kohta, et nii büroo kui ka programm on noorte ja noorsootöötajate seas suhteliselt laialt tuntud. See lubab väita, et büroo senine infotegevus on olnud edukas.

Tulemuslik oli 2001. aastal Eestis elavatele vene noortele suunatud info- ja nõustamistegevus – venekeelsed infomaterjalid vene koolidesse, noorsootöö asutustesse ja organisatsioonidesse, projektialane nõustamine vene keeles jne. Selle tulemusena esitasid vene noored 2001. aastal Euroopa Noored Eesti büroole 8 noorsoovahetusprojekti.

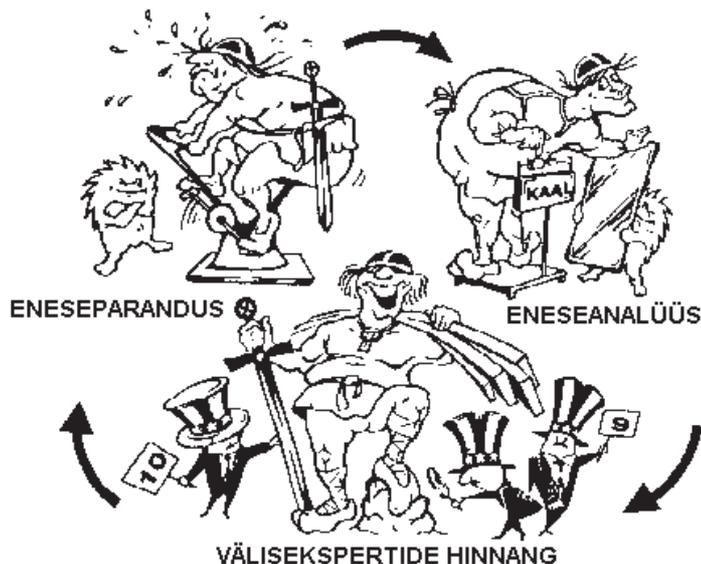
Valdava enamuse infoüritustest, kuhu kaasati Euroopa Noored Eesti büroo, korraldasid erinevad asutused ja organisatsioonid eesmärgiga pakkuda sihtgruppidele konkreetseid projekte. Euroopa Noored Eesti büroo osales ka noorte infomessil "Teeviit 2001".

Sügisel toimus Tallinnas Vene Kultuurikeskuses programmi Euroopa Noored suurüritus - Euroopa Noored infopäev. See on juba traditsiooniks kujunenud üritus, mille raames viiakse läbi kolme alaprogrammi seminare, näidatakse programmi tutvustavaid videoülevõtteid, auhinnatakse eelmise aasta parimaid projekte, jagatakse informatsiooni ja materjale programmi kohta, räägitakse senistest projektikogemustest ning nauditakse head muusikat. 2001. a suurüritust külastas 1100 noort üle Eesti.

2001. aasta lõpuks valmis ka Euroopa Noored Eesti büroo uus kodulehekülge aadressil <http://euroopa.noored.ee>, mis kajastab eesti ja vene keeles programmi võimalusi ning projektides osalenud noorte kogemusi. Lisaks sellele on valminud interaktiivne CD-rom, millele on salvestatud uus kodulehekülge ning festivalil "Operatsioon B" üles astunud 21 Eesti noortebändi muusika. Samuti valmisid 2001. a lõpus eesti- ja venekeelsed infomaterjalid programmi Euroopa Noored nelja alaprogrammi kohta.

KÕRGHARIDUSE ARKREDITEERIMISE KESKUS

Kõrghariduse Akrediteerimise Keskuse peamised ülesanded on kõrghariduse akrediteerimine ja teaduse evalueerimine. Allpool nendes valdkondades tehtust aastal 2001.

AKREDITEERIMINE

Nagu ülal olevalt pildilt näha võib, on akrediteerimine tegevus, mille käigus antakse hinnang ülikooli ja selle õppekavade kehtestatud nõuetele vastavusele. Õppeasutus koostab kriitilise eneseanalüüsi, misjärel hindavad eksperdid nii valminud eneseanalüüsi ja selle põhjal koostatud arenguplaane kui ka konkreetset analüüsi objekti. Ekspertide kommentaarid ja soovitused koos eneseanalüüsi tulemustega on õppeasutuse kui terviku (institutsionaalne hindamine) või konkreetse õpetamisprotsessi (õppekavade hindamine) parendamise aluseks.

Akrediteerimised toimuvad alates 1997. aastast. 2001. aasta läks akrediteerimiste seni üsna lühikesse ajalukku eelkõige sellega, et mitte kunagi varem ei ole neid läbi viidud nii mitmes valdkonnas. 2001. aastal viidi õppekavade akrediteerimine läbi tervelt 15 erinevas valdkonnas. Kokku akrediteeriti 69 õppekava. Õppekavade hindamisse kaasati 53 väliseksperti. Riikidest olid esindatud Soome, Rootsi, Läti, otimaa, Inglismaa, Taani, Portugal, Saksamaa, Iirimaa, Island, Ungari, Leedu, Norra, Austria.

Akrediteeriti äriandust (3 korda), majandust, ajakirjandust ja meediat, ajalugu, raamatukogundust ja infoteadust, õigusteadust, meditsiini, stomatoloogiat, farmaatsiat, politoloogiat, rahvusvahelisi suhteid, haldusjuhtimist (2 korda), semiootikat, puidu- ja tekstiilitehnoloogiat ning sotsioloogiat.

2001. aastasse langes ka kõige kurioossem juhtum senise akrediteerimise ajaloos: Majandusõiguse ja Poliitika Instituut keeldus akrediteerimisest nõ kolmeteistkümnenal tunnil, kui eksperdid olid juba Eestisse saabunud. Haridusministeerium võttis sellelt koolilt koolitusloa ära.

Kuigi alles 2002. aasta kevadel saab akrediteerimiste esimene ring läbi, on paralleelselt juba alanud ka akrediteerimiste teine ring, kus üsna mitmed tingimisi akrediteeritud õppekavad on juba läbinud kordusakrediteerimise. Selles mõttes on kõigist teistest ette jõudnud Eesti-Ameerika Ärikolled , kelle ärijuhtimise diplomiõppekava on akrediteeritud juba kolm korda: 1997. ja 1999. aastal tingimisi akrediteeritud õppekava sai 2001. aastal täisakrediteeringu.

Akrediteerimine on üldiselt läinud edukalt. 2002. aasta alguseks oli hinnatud üle 400 õppekava 31-s ülikoolis ja rakenduskõrgkoolis. Väliseksperdid on andnud meie õppekavadele ja õpetamisele üldiselt hea hinnangu. Kõigest 8 õppekava kohta on kõrghariduse hindamise nõukogu vastu võtnud otsuse "mitte akrediteerida" ning ligikaudu 70 kohta "tingimisi akrediteerida". Ülejäänud õppekavad on saanud seitsmeaastase täisakrediteeringu.

TEADUSE EVALVEERIMINE

Õppekavade akrediteerimisega sarnaselt toimub ka teaduse evalveerimine. Teadusteemade hindamisega alustati 2000. aasta kevadel. Praeguseks on evalveeritud loodusteadused ja lõppemas sotsiaalteaduste evalveerimine.

2001. aastal hinnati orgaanilist ja biokeemiat, bioorgaanilist keemiat, füüsikalist, anorgaanilist ja analüütilist keemiat, astronoomiat, astrofüüsikat ja atmosfääri füüsikat, geoloogiat, matemaatikat ja rakendusmatemaatikat, füüsikat (biofüüsika, keemiline füüsika, optika ja spektroskoopia, materjalifüüsika), õigusteadust, demograafiat, inim-, sotsiaal- ja majandusgeograafiat ning pedagoogikat.

2001. aasta lõpus toimus kolmeteistkümne Eesti-siseselt teise vooru jõudnud teaduse tippkeskuse rahvusvaheline evalvatsioon. Viis keskust said ekspertidelt kõrgeima (outstanding) hinde ja nimetati tippkeskusteks. Neile ja Füüsika Instituudile, kes oli evalvatsiooni ELi analoogse projekti raames juba varem edukalt läbinud, määrati lisafinantseerimine.

Need 6 tippkeskust on:

- Geeni- ja Keskkonnatehnoloogia Tippkeskus (Tartu Ülikool);
- Alus- ja Rakendusökoloogia Keskus (Tartu Ülikool);
- Käitumis- ja Terviseteaduste Keskus (Tartu Ülikool);
- Tartu Ülikooli Füüsika Instituut;
- Eesti Kultuuriloo ja Folkloristika Keskus (Eesti Kirjandusmuuseum);
- Analüütilise Spektromeetria Tippkeskus (Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut).

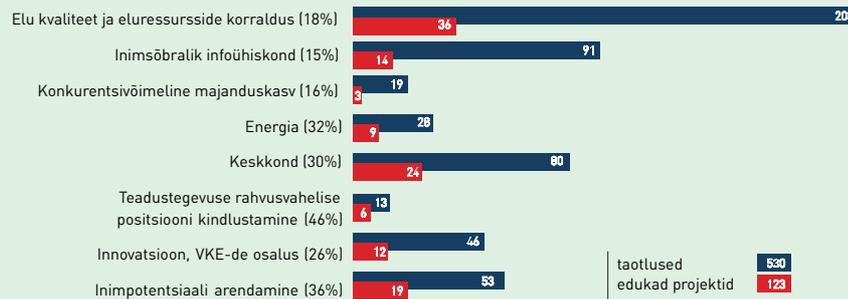
Lisaks said kõrge hinnangu (excellent) veel seitse tippkeskust, mida loeti potentsiaalseteks tippkeskusteks ja mis hiljem võivad samuti taotlema lisafinantseerimist.

EUROOPA LIIDU INNOVATSIOONIKESKUS

Aasta 2001 oli Euroopa Liidu Innovatsioonikeskusele tulemuslik ja vaheldusrikas. Töö 5. raamprogrammi (5RP) Eesti kontaktpunktide organisatsioonina võimaldas konsultatsioonide, infoürituste, koolitusseminaride ja analüüside läbiviimisel kasutada laia koostööpartnerite võrku. 2002. aasta 1. jaanuari seisuga oli 530-st Eesti osalusel Euroopa Liidule esitatud projektist rahastuse saanud 123 (edukus 23%).

5. RAAMPROGRAMMI TAOTLUSED SEISUGA 1. JAANUAR 2002 (SULGUDES TOODUD EDUKUSE PROTSENT)

Eesti teadus- ja arendustegevuse infosüsteemi - ERIS (Esonian Research Information System) loomisel jõuti aasta jooksul esimeste demonstreerimist väärivate tulemusteni. Hetkel on infosüsteemis andmed sihtfinantseeritavate teadusteamade (2000 a), Eesti Teadusfondi (ETF) grantide (2001 a) ning granditaotluste (2002 a) kohta. Infosüsteemis on registreeritud 3632 teadurit, 2135 teadusteamat ja 207 granditaotlust esitanud asutust. Et Eesti teadus- ja arendustegevuse infosüsteem on alles loomisel, oli aasta põhieesmärk tulevaste tarbijatega pideva tagasiside saavutamine. Toimused konsultatsioonid ülikoolide, ETFi ekspertkomisjonide esimeeste, Haridusministeeriumi esindajatega. Samas püüti leida koostööpartnereid kõigist teadus- ja arendustegevust toetavatest riigiasutustest.

Oktoobrist sai SA Archimedes haridusministrilt volitused töötada Euroopa teaduse ja tehnika koostöövõrgu COST Eesti kontaktpunktina. Aasta lõpuks oli COSTi erinevatesse projektidesse ametlikult lülitunud juba kuus Eesti uurimisgruppi.

SA Archimedes võttis enda peale ka Eesti noorteadlaste teadustööde riikliku konkursi organiseerimise. Konkursi võitjad esindavad Eestit Euroopa noorte teadlaste konkursil. Valmis Eesti noorte teadlaste konkursi tutvustav buklett, mis saadeti kõikidesse Eesti koolidesse ja muudesse noorte teadustegevust arendavatesse asutustesse. Bukletti levitati ka messil "Teeviit 2001".

Rääkides 2001. aastast arvudes, võib öelda, et aasta jooksul konsulteeriti 136 organisatsiooni esindajaid, vaadati üle ning nõustati 39 esitatavat projekti, organiseeriti 10 infopäeva ja 7 koolitusüritust, osaleti iseseisva väljapane-kuga 4 messil ja konverentsil, ilmus 11 infolehe INNOVAATIKA regulaarset numbrit, 2 erinumbrit, viis 5RP reklaamlehte, 3 bukletti, 10 uurimust ning 9 artiklit. Innovatsioonikeskuse töötajad pidasid aasta jooksul 42 ettekannet.

2001. aastal osales Innovatsioonikeskus kümnes Euroopa Komisjoni finantseeritavas projektis:

1. Innovatsioonisiirde Keskus (ESTIRC) - kohalike tehnoloogiavajaduste ja -võimaluste hindamine ja nende vastava rahvusvahelise tehnosiirde toetamine;
2. Energiatehnoloogia Keskus (OPET) - uute energiategnoloogiate kasutusvõimaluste tutvustamine;
3. eVikings - Eesti infotehnoloogia klasteri analüüsi- ja arengustsenaariumide koostamine, tehnoloogiasere teemal avaliku diskussiooni tekitamine ja innovatsioonipoliitika soovitude formuleerimine;
4. Womencraft - naiste juhitavate väikese ja keskmise suurusega ettevõtete 5RP-st osavõtu julgustamine ja toetamine;
5. Estinfonet - Eesti osaluse suurendamine ELi teadus- ja arendusprogrammides. Projekti otsene eesmärk oli Innovatsioonikeskuse ja 5RP Eesti kontaktpunkti infolevisüsteemi parendamine ja efektiivsemaks muutmise;
6. Transtracc - 5RP programmi "Innovatsioon ning väikese ja keskmise suurusega ettevõtete kaasamine" riiklike kontaktpunktide ja nende baasorganisatsioonide töökorralduse ja -meetodite võrdlev analüüs, edukate projektide tegevuste kirjeldamine ja konsortsiumisisene treening kompetentsuse tõstmiseks. Projekti tulemusena anti välja Best Practice Guide, mille eestikeelne tõlge ilmub 2002. aastal;
7. Idealist-5FP - 5RP programmi "Kasutajasõbralik infoühiskond" assotsieerunud riikide kontaktpunktide töö tõhustamine;
8. Inbankss - finantssektoris tegutsevate väikeettevõtete innovatiivsete infotehnoloogialahenduste kasutuselevõtu toetamine;
9. BaltDyn - Läänemere-äärsete maade innovatsioonipotentsiaaliga väikese ja keskmise suurusega ettevõtete koostöö edendamine ja nende osaluse suurendamine ELi teadus- ja arendusprogrammides;
10. Progress - Balti riikide teadus- ja arendustegevuse ergutamine ELi 5RPs.

INFOTEGEVUS

Lisaks erinevatele eespool kirjeldatud projektide raames toimunud koolitustele ja infopäevadele toimusid 2001. aasta jooksul ELi 5RP võimalusi ja Innovatsioonikeskuse tegevust tutvustavad üldised infopäevad Keskkonnaministeeriumis, Majandusministeeriumis, Rápina Äriabikeskuses ja Tartu Ülikooli Narva Kolledžis. Viidi läbi mitmeid koolitusi LIFTi ja ISTi programmides osalemise, sotsiaalmajanduslike projektide taotluste koostamise ja Marie Curie stipendiumide taotlemise teemal. Keskkonnatemaatika raames oli Innovatsioonikeskus iga-aastase konverentsi "Taastuvate energiaallikate uurimine ja kasutamine" ning Eesti-Soome ühisseminari "Biomassi kasutamine soojuse ja elektri tootmisel" kaaskorraldaja. Kindlasti väärivad eraldi märkimist rahataotlemise tehnikat ning 5RP projektide kirjutamist ja juhtimist käsitlevad praktilised seminarid väikeettevõtetele. ETFi ekspertkomisjonide esimeestele tutvustati Eesti teadus- ja arendustegevuse infosüsteemi ERIS.

TRÜKISED

- Innovatsioonikeskuse infoleht - alates märtsist 2001 uues kujunduses ja laiendatud sisuga INNOVAATIKA nime all; senisest enam hakati kajastama lisaks teadlastele ka ettevõtlussektorile ja tugistruktuuridele huvipakkuvaid materjale, sh Eestis toimunud olulisi sündmusi teaduse, tehnoloogilise arendustegevuse ja innovatsiooni alal, enam kasutati ka välisautoreid;
- INNOVAATIKA erinumbrid:
ELi teadus-arendustegevuse alased meetmed noorteadlastele;
Intellektuaalse omandiõiguse küsimused.
- 5RP reklaamlehed:
Elu kvaliteedi programmi reklaamleht;
Energiaprogrammi reklaamleht;
Keskkonnaprogrammi reklaamleht;
Konverentsitoetuste alane reklaamleht;
Noorteadlaste koolituse ja mobiilsuse alane reklaamleht.
- Participation of Estonia in the 5th Framework Programme. January 1999-January 2001. Tartu 2001.
- Estonian International Co-operation in Science in the 1990s: New Politics, New Methods. 8th International Conference on Scientometrics and Informetrics Proceedings. Sydney, 16-20 July 2001. An Internationally Peer Review Conference. Bibliometrics & Informetrics Research Group, UNSW, Sydney, 2001.
- EVikings Executive Summary. Discussion Paper. Archimedes Foundation.
- Sihtasutus Archimedes - buklett eesti ja inglise keeles.
- Eesti noorte teadlaste teadustööde riiklik konkurss 2002 - buklett.

KOOSTATUD UURIMUSED

- The Techno-Economic Needs of SMEs.
- Analysis of Estonian IT Sector Innovation System: Estonian ICT cluster.
- Estonia - IT Solutions 2001. Raport Eesti infoühiskonna arengust aastal 2001 CD-l:
- E-Euroopa initsiatiivist pärit statistika jooniste ja tabelitena. Tööversioon 1.3 raportist.
- Hinnang E-Euroopa+ indikaatorite kogumise initsiatiivi Eestis rakendamise võimalikkusele (vastavasisulise ettekande ettevalmistamise raames).
- ELi liikmesriikide ning Kesk- ja Ida-Euroopa riikide vastavate andmete põhjal koostatud lühianalüüs raamatule "Infotehnoloogia avalikus halduses".
- Lühiülevaade Eesti infoühiskonna arengust Harvardi Ülikoolile. Koostatud koostöös Alzhan Bralieviga (Harvard University).
- Information Society Developments in Estonia. Ülevaade ajakirjale "Baltic Sea Region E-Business Forum Brochure".

SIHTASUTUSE ARCHIMEDES 2001 A MAJANDUSAASTA ARUANNE

BILANSS

AKTIVA	31.12.01	31.12.00
Käibevara		
1. Raha ja pangakontod	9 487 853	5 838 168
2. Nõuded ostjate vastu (1)	204 590	10 228
2.1 Muud lühiajalised nõuded (2)	1 970 764	1 773 036
3. Viitlaekumised		
3.1. Intressitulud	8 970	8 475
4. Ettemakstud tulevperioodide kulud	4 798 907	2 116 294
4.1. Maksude ettemaksud (3)	224 349	105 314
4.2. Muud ettemakstud tulevperioodide kulud (4)	4 574 558	2 010 980
5. Varud (5)	230 154	5 926 300
5.1. Tooraine ja materjal	170 805	5 767 108
5.2. Ettemaksud hankijatele	59 349	159 192
Käibevara kokku:	16 701 238	15 672 501
Põhivara		
6. Materiaalne põhivara (6)	569 069	19 439 176
6.1 Masinad ja seadmed	1 427 566	40 166 260
6.2. Transpordivahendid	196 263	196 263
6.3. Muu inventar	1 368 986	2 282 444
6.4. Kulum	-2 423 746	-23 205 791
6.5. Ettemaksud materiaalse põhivara eest	-	-
7. Immateriaalne põhivara (6.1)	-	697 953
7.1. Tarkvara	-	697 953
Põhivara kokku:	569 069	20 137 129
KOKKU AKTIVA	17 270 307	35 809 630

PASSIVA

Lühiajalised kohustused		
8. Lühiajalised võlakohustused (7)	-	308 432
8.1. Lühiajal. võlakohustused krediidasutustele	-	-
8.2. Tagatiseta võlakohustused	-	308 432
9. Hankijatele tasumata arved (8)	1 798 426	1 213 582
10. Ettemaksud ostjatelt	-	-
11. Maksuvõlad (3)	928 499	570 313
12. Viitvõlad (9)	1 617 822	1 089 358
12.1. Võlad töövõtjatele	884 952	566 908
12.2. Intressivõlad	112 503	391 270
12.3. Muud viitvõlad	620 367	131 180
13. Lühiajalised eraldised	12 356 491	12 490 816
13.1. Tegevuskulude sihtfinantseerimine	12 356 491	6 723 708
13.2. Teiste nimel sihtfinants. vahenditega soetatud varud	-	5 767 108
Lühiajalised kohustused kokku	16 701 238	15 672 501
Pikaajalised kohustused		
14. Pikaajalised eraldised		
14.1. Põhivara sihtfinantseerimine	569 069	20 137 129
Pikaajalised kohustused kokku	569 069	20 137 129
Omakapital		
15. Eelmiste perioodide kasum/kahjum	0	-7430
16. Aruandeaasta kasum (10)	0	7430
Omakapital kokku	0	0
KOKKU PASSIVA	17 270 307	35 809 630

Kasumiaruanne

Skeem 1	2000	
2001		
1. Tegevuskulude sihtfinantseerimine (12)	28 357 700	28 255 591
2. Põhivara sihtfinantseerimine (12)	7 002 266	9 356 630
3. Muud äritulud (12)	1 537 801	349 807
KOKKU ÄRITULUD:	36 897 767	37 962 028
4. Kaubad, toore, materjal, teenused	37 065	206 387
5. Mitmesugused tegevuskulud	19 423 740	21 167 241
6. Tööjõukulud	10 423 123	7 109 924
palgakulud	7 833 957	5 345 657
sotsiaalmaksud	2 585 211	1 764 267
töötuskindlustusmaks	3 955	-
7. Kulum		
põhivara kulum ja väärtuse langus	7 002 266	9 356 630
8. Muud ärikulud	13 553	40 538
KOKKU ÄRIKULUD:	36 899 747	37 880 720
Ärikasum/kahjum	-1 980	81 308
9. Finantstulud	26 389	10 850
Kasum valuutakursi muutusest	-	3 114
Muud intressi- ja finantstulud	26 389	7 736
10. Finantskulud	24 409	84 728
Kahjum valuutakursi muutusest	22 318	25 961
Intressikulud	2 091	58 767
Kasum enne tulumaksustamist	0	7 430
Aruandeperioodi puhaskasum	0	7 430

Rahavoogude aruanne

	2001	2000
Rahavood äritegevusest	4 153 986	4 983 964
Kasum enne tulumaksustamist	0	7 430
Korrigeerimine kulumiga	7 002 266	9 356 630
Korrigeerimine intressikuludega	2 091	43 920
Korrigeerimine intressituludega	-26 389	27 763
Korrigeerimine põhivara mahakandmisega	0	
Korrigeerimine tasuta üleantud põhivaraga	12 787 557	0
Sihtfinantseerimise vahendite üleandmine	-12 787 557	0
Käibevara jääkide muutus	-3 074 703	2 234 715
Varude muutus	5 696 146	-4 641 518
Lühiajaliste kohustuste jääkide muutus	1 750 261	-642 682
Tasutud intresse	-280 858	0
Laekumised sihtfinantseerimisest	35 498 059	28 661 081
Kulutatud sihtfinantseerimise vahendeid	-42 412 887	-30 365 091
Rahavood investeerimisest	-195869	-1 580 442
PV soetus	-256 154	-1 620 319
sh ettemaksu arvelt	0	39 877
PV müügist laekunud	34 391	0
Saadud intressid	26 389	0
Rahavood finantseerimisest	-308 432	-1 523 550
tasutud laenu	0	-1 127 899
Tasutud tagatiseta kohustusi	-308 432	-395 651
Rahavoog kokku	3 649 685	1 879 972
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	5 838 168	3 958 196
Raha ja raha ekvivalentide muutus	3 649 685	1 879 972
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpuks	9 487 853	5 838 168

**AUDIITORI JÄRELDUSOTSUS EESTI VABARIIGI
IIARIDUSMINISTEERIUMI SIHTASUTUSE ARCHIMEDES
NÕUKOGULE**

Oleme kontrollinud sihtasutuse ARCHIMEDES 31.12.2001 lõppenud majandusaasta kohta koostatud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab raamatupidamisbilanssi seisuga 31.12.2001, perioodi 01.01-31.12.2001 kasumiaruannet, aastaaruande lisasid ning ettevõtte juhtkonna kinnitust raamatupidamise aastaaruande õige ja õiglase koostamise kohta. Raamatupidamise aastaaruande koostamine on ettevõtte juhtkonna kohustus. Meie filesanne on anda auditi tulemustele tuginedes omapoolne hinnang aastaaruande kohta.

Sooritasime auditi kooskõlas Eesti auditeerimiseeskirjaga. Nimetatud eeskiri nõuab, et audit planeeritakse ja sooritatakse viisil, mis võimaldaks piisava kindlustundega otsustada, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi vigu ja ebatäpsusi. Auditi käigus oleme väljavõtteliselt kontrollinud tõendusmaterjale, millel põhinevad raamatupidamise aastaaruandes esitatud näitajad. Meie audit hõlmas ka raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonnapoolsete hinnangute kriitilist analüüsi ning seisukohavõttu raamatupidamise aastaaruande esituslaadi suhtes tervikurii. Arvame, et meie audit annab piisava aluse arvamus avaldamiseks raamatupidamise aastaaruande kohta.

Oleme seisukohal, et Eesti Vabariigi Raamatupidamise seadusest lähtuvalt koostatud raamatupidamise aastaaruanne, mis näitab bilansimahuks seisuga 31.12.2001 17,270,307 krooni, kajastab õigesti ja õiglaselt sihtasutuse ARCHIMEDES majandusaasta finantsseisundit seisuga 31.12.2001.

Tartus, 09. mail 2002

Ellen Tohvri
Juhtivaudiitor

Tiit Simo
Täitevaudiitor